

Questions & Answers

เนื่องจากปัจจุบันมี กฎกระทรวงที่ออกมา มีผลการบังคับใช้เกี่ยวเนื่องกับการตรวจสอบอาคารและผู้ตรวจสอบอาคาร ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อเจ้าของอาคารที่ต้องได้รับการตรวจสอบ ดังนั้นจึงได้จัดเตรียมข้อมูลที่เจ้าของอาคารสมควรทราบ โดยรวบรวมไว้ในลักษณะของ คำถาม-คำตอบดังนี้

➤ กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องคืออะไร และมีรายละเอียดอะไรบ้าง

กฎกระทรวง กำหนดประเภทอาคารที่ต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบ พ.ศ. 2548
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนที่ 99 ก วันที่ 25 ตุลาคม 2548

กฎกระทรวง กำหนดคุณสมบัติเฉพาะของผู้ตรวจสอบ หลักเกณฑ์การขอขึ้นทะเบียนและการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ และหลักเกณฑ์การตรวจสอบอาคาร พ.ศ. 2548
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนที่ 126 ก วันที่ 29 ธันวาคม 2548

➤ เหตุผลที่ต้องมีการออกกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ นี้

เนื่องจากในอดีตหลังจากอาคารก่อสร้างแล้วเสร็จและได้รับใบรับรองอาคารเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะไม่มีกฎหมายหรือข้อกำหนดที่ชัดเจนในการตรวจสอบการใช้งาน หรือ ระบบต่างๆ ของอาคาร โดยเป็นหน้าที่ของผู้ดูแลอาคารแต่ละแห่ง จนกว่าจะมีการยื่นขออนุญาตแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงอาคาร โดยในความเป็นจริง ภายหลังจากเริ่มใช้อาคาร มักจะมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ วัสดุตกแต่ง ระบบบริการของอาคาร ซึ่งมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้อาคาร ทั้งนี้อาจจะโดยความไม่ตั้งใจ หรือความไม่รู้ของเจ้าของ หรือผู้ดูแลอาคาร ดังนั้นกฎหมายทั้ง 2 ฉบับนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างระบบตรวจสอบและดูแลในแง่ของการใช้อาคารให้มีความปลอดภัยต่อผู้ใช้อาคารเป็นหลัก โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์ของ ผู้ตรวจสอบ และ วิธีการตรวจสอบเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

➤ อาคารประเภทไหนบ้างที่ต้องยื่นรายงานการตรวจสอบอาคาร

1. อาคารสูง (อาคารที่มีความสูงตั้งแต่ 23 เมตร ขึ้นไป)
2. อาคารขนาดใหญ่พิเศษ (อาคารที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตร ขึ้นไป)
3. อาคารชุมนุมคน (อาคารที่บุคคลอาจเข้าไปภายในเพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนมีพื้นที่ตั้งแต่ 1,000 ตารางเมตร ขึ้นไป หรือชุมนุมคนได้ตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป)

4. โรงมหรสพ (อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับ ฉายภาพยนตร์ แสดงละคร แสดงดนตรี หรือการแสดงรื่นเริงอื่นใด และมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดให้สาธารณชนเข้าชม การแสดงนั้นเป็นปกติธุระ โดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม)
5. โรงแรม ตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม ที่มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป
6. สถานบริการ ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ ที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 200 ตารางเมตรขึ้นไป
7. อาคารชุด ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด หรืออาคารอยู่อาศัยรวม ที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 2,000 ตารางเมตร ขึ้นไป โดยมีบทเฉพาะกาลดังนี้

อาคารที่มีพื้นที่ไม่เกิน 5,000 ตารางเมตร ให้ได้รับการยกเว้นเป็นเวลา 7 ปี นับจากวันที่กฎกระทรวงนี้บังคับใช้ (กฎกระทรวงบังคับใช้วันที่ 25 ตุลาคม 2548) ดังนั้นต้องยื่นรายงานการตรวจสอบครั้งแรกภายใน วันที่ 24 ตุลาคม 2555

อาคารที่มีพื้นที่เกิน 5,000 ตารางเมตร ให้ได้รับการยกเว้นเป็นเวลา 5 ปี นับจากวันที่กฎกระทรวงนี้บังคับใช้ (กฎกระทรวงบังคับใช้วันที่ 25 ตุลาคม 2548) ดังนั้นต้องยื่นรายงานการตรวจสอบครั้งแรกภายใน วันที่ 24 ตุลาคม 2553

8. อาคารโรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่มีความสูงมากกว่า หนึ่งชั้น และมี พื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 5,000 ตารางเมตร ขึ้นไป
ข้อสังเกต ในกรณีที่อาคาร โรงงานมีความสูง 23 เมตรขึ้นไป หรือ มีพื้นที่ตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตร ขึ้นไป ต้องถูกตรวจสอบเพราะเข้าข่ายอาคารสูงหรือ อาคารขนาดใหญ่พิเศษ
9. ป้าย หรือสิ่งที่สูงขึ้นสำหรับติดตั้งป้ายที่สูงจากพื้นดินตั้งแต่ 15 เมตรขึ้นไป หรือ มีพื้นที่ตั้งแต่ 50 ตารางเมตร ขึ้นไป หรือ ป้ายที่ติดตั้งบนหลังคาหรือดาดฟ้าของอาคาร หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 25 ตารางเมตร ขึ้นไป

➤ กฎหมายมีผลบังคับใช้เมื่อใด

กฎกระทรวง มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 29 ธันวาคม 2548 โดยมีระยะเวลาให้เจ้าของอาคารดำเนินการตรวจสอบและส่งรายงานฉบับแรกภายใน 2 ปี ดังนั้นอาคารที่ไม่ได้รับการยกเว้นจึงต้องส่งรายงานฉบับแรกภายใน **วันที่ 29 ธันวาคม 2550**

➤ ประโยชน์ที่เจ้าของอาคารจะได้รับ

ประโยชน์ที่เจ้าของอาคารจะได้รับจากการดำเนินการตรวจสอบอาคารสามารถแบ่ง ออกเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. มีการอัปเดตข้อมูลอาคารให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา ซึ่งจะสะดวกต่อการดูแล รักษา หรือซ่อมแซมอาคาร และอุปกรณ์ประกอบอาคาร
2. ผู้ใช้อาคารมีความปลอดภัยมากขึ้น ซึ่งสามารถลด ความสูญเสียชีวิต และทรัพย์สิน ใน กรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์
3. การดูแลรักษาอาคารและอุปกรณ์ประกอบอาคารอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องสามารถ ยืดอายุการใช้งานของอาคาร และอุปกรณ์ประกอบอาคารให้ยาวนานขึ้น
4. อาคารที่ได้รับการตรวจสอบตามมาตรฐานสามารถแสดงหลักฐานต่อ บริษัท ประกันภัย เพื่อขอลดหย่อนเบี้ยประกันภัยลงได้
5. ในกรณีที่มีการใช้อาคารเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันสินเชื่อต่อสถาบันการเงิน อาคารที่มี ระบบการตรวจสอบและดูแลรักษาได้มาตรฐาน ย่อมมีความน่าเชื่อถือสูงกว่าอาคารที่ ไม่มีการตรวจสอบ

➤ หน้าที่ของเจ้าของอาคาร หรือผู้ดูแลอาคาร

หน้าที่หลักๆของ เจ้าของอาคารหรือผู้จัดการนิติบุคคล มีดังนี้

1. จัดหา หรือว่าจ้างผู้ตรวจสอบอาคารที่ขึ้นทะเบียนกับคณะกรรมการควบคุมอาคาร
2. จัดเตรียมแบบอาคารและระบบอุปกรณ์ประกอบอาคาร ในกรณีที่ไม่มี ให้เจ้าของ จัดทำแบบเพื่อใช้ในการตรวจสอบ
3. จัดเตรียมเอกสารและร่วมวางแผนการตรวจสอบอาคารร่วมกับผู้ตรวจสอบอาคาร และ ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบอาคาร
4. ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ตามรายงานของผู้ตรวจสอบอาคาร
5. จัดหา หรือว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาในกรณีที่ผู้ตรวจสอบอาคารมีความเห็นว่า ต้องมีผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา เข้ามาดำเนินการตรวจสอบและทำรายงานทางเทคนิค เฉพาะสาขา
6. นำส่งรายงานการตรวจสอบอาคารที่ผู้ตรวจสอบลงนามรับรองแล้วต่อเจ้าพนักงาน ท้องถิ่น
7. จัดให้มีการตรวจสอบ และดูแลรักษาอาคารตามแผนงานที่ผู้ตรวจสอบอาคารจัดทำไว้ ให้

➤ ผู้ตรวจสอบอาคารคือใคร

ผู้ตรวจสอบอาคารตามกฎหมาย หมายถึง วิศวกร หรือสถาปนิก ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกร หรือสถาปนิกควบคุม และได้ผ่านการอบรมและผ่านการสอบจากสถาบันที่ได้รับอนุญาต และได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบอาคารจาก คณะกรรมการควบคุมอาคาร

➤ การตรวจสอบอาคารมีกี่ประเภท

การตรวจสอบอาคารตามกฎหมายกระทรวงแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. การตรวจสอบใหญ่ เป็นการตรวจตามกฎกระทรวงข้อ 17 มีกำหนดทุก 5 ปี
2. การตรวจสอบประจำปี เป็นการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบที่ผู้ตรวจสอบอาคารทำขึ้น ให้กระทำในช่วงปีระหว่างการตรวจสอบใหญ่ เป็นประจำทุกปี

➤ การตรวจสอบอาคารและอุปกรณ์ประกอบอาคารต้องทำการตรวจสอบเรื่องใดบ้าง

รายการตรวจสอบต้องมีอย่างน้อยดังต่อไปนี้

1) การตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร ดังนี้

- a) การต่อเติมดัดแปลงปรับปรุงตัวอาคาร
- b) การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักบรรทุกบนพื้นอาคาร
- c) การเปลี่ยนสภาพการใช้อาคาร
- d) การเปลี่ยนแปลงวัสดุก่อสร้างหรือวัสดุตกแต่งอาคาร
- e) การชำรุดสึกหรอของอาคาร
- f) การวิบัติของโครงสร้างอาคาร
- g) การทรุดตัวของฐานรากอาคาร

2) การตรวจสอบระบบและอุปกรณ์ประกอบอาคาร

- a) ระบบบริการและอำนวยความสะดวก
  - i. ระบบลิฟท์
  - ii. ระบบบันไดเลื่อน
  - iii. ระบบไฟฟ้า
  - iv. ระบบปรับอากาศ
- b) ระบบสุขอนามัย และสิ่งแวดล้อม
  - i. ระบบประปา
  - ii. ระบบระบายน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสีย

- iii. ระบบระบายน้ำฝน
- iv. ระบบจัดการมูลฝอย
- v. ระบบระบายอากาศ
- vi. ระบบควบคุมมลพิษทางอากาศและเสียง
- c) ระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย
  - i. บันไดหนีไฟและ ทางหนีไฟ
  - ii. เครื่องหมายและไฟป้ายทางออกฉุกเฉิน
  - iii. ระบบระบายควันและควบคุมการแพร่กระจายควัน
  - iv. ระบบไฟฟ้าสำรองฉุกเฉิน
  - v. ระบบลิฟต์ดับเพลิง
  - vi. ระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้
  - vii. ระบบการติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิง
  - viii. ระบบการจ่ายน้ำดับเพลิง เครื่องสูบน้ำดับเพลิง และหัวฉีดน้ำดับเพลิง
  - ix. ระบบดับเพลิงอัตโนมัติ
  - x. ระบบป้องกันฟ้าผ่า
- 3) การตรวจสอบสมรรถนะของระบบและอุปกรณ์ต่างๆ ของอาคารเพื่ออพยพผู้ใช้อาคาร
  - a) สมรรถนะบันไดหนีไฟและทางหนีไฟ
  - b) สมรรถนะเครื่องหมายและไฟป้ายทางออกฉุกเฉิน
  - c) สมรรถนะระบบแจ้งสัญญาณเหตุเพลิงไหม้
- 4) การตรวจสอบระบบบริหารจัดการความปลอดภัยในอาคาร
  - a) แผนการป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคาร
  - b) แผนการซ้อมอพยพผู้ใช้อาคาร
    - i. แผนการบริหารจัดการเกี่ยวกับความปลอดภัยในอาคาร
    - ii. แผนการบริหารจัดการของผู้ตรวจสอบอาคาร

➤ หลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ใช้ในการตรวจสอบคืออะไร

การตรวจสอบให้พิจารณาถึงหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- 1) หลักเกณฑ์ตามที่ได้กำหนดไว้ใน **กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร** หรือตาม **กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่มีการก่อสร้างนั้น (ดูจากวันที่ได้รับ ใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร)**
- 2) มาตรฐานความปลอดภัยของสถาบันของทางราชการ **สภาวิศวกร** หรือ **สภาสถาปนิก**

➤ บทลงโทษตามกฎหมายกระทรวงเป็นอย่างไร

บทลงโทษตาม พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ 2522 มาตรา 65 ทวิ

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 32 ทวิ (การส่งรายงานตรวจสอบอาคาร) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกิน 10,000 บาท

จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง (ผลกระทบอื่นๆ ในกรณีที่ต้องใช้ใบรับรองอาคาร ประกอบในเอกสารขออนุญาตอื่น เช่น ใบประกอบการโรงงาน ใบประกอบการโรงแรม เป็นต้น)

➤ หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคิดราคาของผู้ตรวจสอบอาคาร คิดอย่างไร

จากการหารือระหว่าง สมาคมผู้ตรวจสอบอาคาร และสมาชิกได้กำหนดหลักเกณฑ์การคิดราคาไว้เบื้องต้นดังนี้

1. ขนาดพื้นที่ใช้สอยของอาคาร
2. อายุการใช้งานอาคาร
3. ความสลับซับซ้อนของโครงสร้างอาคาร
4. ระดับความเสี่ยงภัยของอาคาร
5. ระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ

โดยอัตราโดยประมาณ อยู่ที่ 5-20 บาท ต่อ ตารางเมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างเจ้าของอาคารและผู้ตรวจสอบอาคาร แต่ละรายไป